

RUSÇADAKİ HAREKET FİİLLERİNİN ANA DİLİ TÜRKÇE OLAN SINIFLARDA ÖĞRETİLMESİNİN SORUNLARI, PRENSİPLERİ VE YÖNTEMLERİ

Hüseyin PARLAK¹

ÖZET

Günümüzde bir bireyin yabancı dile hâkim olması, onun hâkim olduğu yabancı dil sayesinde hem kültürel açıdan gelişmesine, hem de değişik faaliyet alanlarında başarılı olmasına katkı sağlamaktadır. Yabancı dil, aynı zamanda toplumların kültürleriyle tanışma, kültürel değerlerini öğrenme ve anlama konusunda önemli bir araç olarak iletişim ve ilişkileri sağlar.

Hangi dilde olursa olsun hareket fiilleri kullanım açısından en sık kullanılan kelimelerdir. Bireyler arasında iletişim esnasında önemli bir yeri olan hareket fiillerinin yer almadığı yazılı ve sözlü bir metne veya diyaloga az rastlanır. Hareket fiillerinin Rus Dili gramerinde hem işlevsellik ve yaygınlık, hem de gramer kategorisi olarak önemli olduğunu söyleyebiliriz. Özellikle Türkçede tek kelimeyle ifade edile bilinen “gitmek, gelmek, götürmek ve getirmek” gibi hareketlerin Rusçada kullanılan araç, konum, süreç gibi etkenlerin de anlamsal etkisiyle farklı kelimelerle ifade olunması durumu ilk bakışta hareket fiillerinin öğrenimini zor ve karmaşık göstermektedir. Bu anlamda ana dili Türkçe olan sınıflarda Rusça’daki hareket fiillerini öğretmede bazı zorluklar yaşanmaktadır.

Türkiye’de üniversitelerde, liselerde veya çeşitli dil öğretim merkezlerinde Rus Dilindeki hareket fiillerinin öğretimi esnasında karşılaşılan bu zorluğun giderilmesi gerekir. Bunun için üçüncü bir dil devreye girmeksizin anlatım, kelimelerin karşılığı bulunmaksızın cümle içerisindeki anlama göre aktarım ve araç, konum ve süreç gibi etkenlere istinat eden çeşitli hareket fiillerinin kullanma becerisini öğrencilere kazandırılmalıdır. Bunun için yazılı, sözlü ve görsel materyallerinin hazırlanma zarureti meydana gelmiştir. Bu yüzden özellikle hareket fiillerinin anlamlarının ayrıntılı anlatılması, örnekler üzerinde açıklanması, ek olarak görsel materyallerin hazırlanması ve derslerde aktif olarak kullanılması, konuya hâkimiyeti ve hareket fiillerinin doğru kullanımını sağlayacaktır.

Bu makalede; ana dili Türkçe olan öğrencilere Rusçadaki hareket fiillerinin öğretilmesi esnasında dikkate alınması gereken yöntem ve materyalleri, öğrencilerin ana dil gramer yapılarını da göz önünde bulundurarak eğitim materyali hazırlanmasında izlenecek prensipler ve metotlardan bahsedilmek amaçlanmıştır..

Anahtar kelimeler: Rusçada hareket fiilleri, ana dil, gramer becerileri, görsel materyal.

¹Yrd. Doç. Dr., Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Rus Dili ve Edebiyatı Bölümü, huseyinprlk(at)mail.ru

PRINCIPLES, METHODS AND PROBLEMS OF ACTION VERBS IN THE TEACHING OF RUSSIAN IN THE CLASS WHOSE NATIVE LANGUAGE IS TURKISH

ABSTRACT

Today dominating a foreign language by an individual leads him both to improve his cultural aspect and to be succesful in different areas of activity thanks to auxiliary language dominated by individual. The foreign language that the individual dominated is a communication tool, just for himself, to delve into the culture of societies whose native languages are the ones he dominates as foreign language.

No matter which language it is, action verbs are the most commonly used ones. Without taction verbs, having an importance during the communication process, it is almost impossible to describe any written or oral text or dialogue. We can say that action verbs are important for both their functionality and commonness and their grammar category. Mostly "to come, to take and to bring" being able to be termed with one word in Turkish are termed with different words in Russian depending on factors such as instrument, location and process; hence this seems to make it difficult to learn action verbs at the beginning. As such it causes some difficulties in teaching action verbs in Russian in classes whose mother tongue is Turkish.

This difficulty, faced in universities, high schools and different language teaching centers in Turkey, needs to be dealt. To do this, describing without a third language, communicating depending on the meaning in the text without looking the words up, and the ability to use various action verbs which are based on instrument, location and process should be gained to the students. So, it is necessary to prepare written, oral and visual materials. Thus, the detailed explanation of the meaning of action verbs, the illustration upon examples, also the preparation of visual materials and their active use in the classes lead the domination of the subject and correct use of action verbs.

In this article; it is aimed to discuss the principles and methods to be followed while preparing education material especially by taking into account the grammar patterns of students' mother tongue; and techniques and materials to be considered during the period of teaching action verbs in Russian to students whose mother tongue is Turkish.

Keywords: Russian action verbs, native language, grammar skills, audio video materials.

Parlak, Hüseyin. "Rusçadaki Hareket Fiillerinin Ana Dili Türkçe Olan Sınıflarda Öğretmesinin Sorunları, Prensipleri ve Yöntemleri". *idil* 5.20 (2016): 33-42.

Parlak, H. (2015). Rusçadaki Hareket Fiillerinin Ana Dili Türkçe Olan Sınıflarda Öğretmesinin Sorunları, Prensipleri ve Yöntemleri. *idil*, 5 (20), s.33-42.

1.Giriş:

Dünyada yabancı dil eğitiminde her geçen yıl yeni yöntemler ortaya konulmakta ve geliştirilmeye çalışılmaktadır. Bu durum yabancı dil eğitimi veren kimi eğitimcileri benimsedikleri bilinen yöntemlerin yanı sıra yabancı dil eğitiminde yeniliklere açık gelişimleri gerektirmektedir. Birçok araştırmacı daha etkili olabilecek yöntemleri bulma yönünde sürekli incelemeler yapmakta ve bu yöntemlerin ne kadar etkili olduğunu görebilmek için bunları uygulamaya çalışmaktadırlar.

Son yıllarda Rusya ve Türkiye arasında gelişen politik, ekonomik ve sosyal ilişkiler Türkiye’de Rus dilinin öğrenimine olan ilgiyi yoğunlaştırdı. Burada Rus dili aracılığıyla 70 yılı aşkın sürede büyük bir coğrafyada hâkimiyetini sağlayan bilim, kültür, sanat, ekonomi vs gibi bilgilere ulaşmanın da mümkün olacağı etkeni ihmal edilmemektedir. Rus gramerinin öğretiminde fiiller, fiil kategorisinde ise hareket fiilleri konusunun aktarılması önemlidir. Zira hangi dilde olur ise olsun hareket fiilleri kullanım açısından en sık kullanılan dil öğeleridir.

2.Problemler:

İçerisinde hareket fiilleri olmayan bir dil yapısı ile iletişim kurmanın zor olacağı düşüncesiyle bu konunun önemli olduğunu vurguluyoruz. Hareket fiilleri tüm dillerde herhangi basit bir olayın aktarımında zaruri olan dil öğeleridir. Fakat hareket fiillerinin öğretiminde, özelliklerde Rusça hareket fiillerinin öğrenilmesinde, iletişim sırasında doğru fiilin bulunup kullanılmasında Türk öğrencilerinin zorlandıkları da sık karşılaşılan durumlardandır. Bu tür zorluklar genellikle Türkçe dil yapısında ikili hareket fiili yapısının olmamasından kaynaklanmaktadır. Bu zorluklar aynı zamanda Rusçadaki hareket fiillerinin kelime farklılığı ve anlamsal içeriklerinin Türk öğrenciler tarafından gerektiği ölçüde anlaşılamamasından kaynaklanmaktadır. Önemli olan Rus dilindeki hareket fiillerinin anlam sınıflarına dikkat ederek bu sınıflandırma sırasında Türk öğrenciler için söz konusu duruma yönelik uygulamalı alıştırmalar hazırlamaktır.

Rusça’da hareket fiillerinin tanımına baktığımızda “Aynı kökten gelen ve iki üyeli ilişki grubu oluşturan, iki üyeli gruplardaki üyeler arasında uzunluk – kısalık ve tek yönlülük – çift yönlülük gibi anlamsal açılardan farklılık bulunan, yer değişimini niteleyen fiillere hareket fiilleri denir” (Shvedova N.Y. 1970:345-346) tanımı yer almaktadır. Rusça’da hareket fiillerini alfabetik bir sıralamayla gösterelim: бежать - бегать, везти - возить, вести - водить, гнать - гонять, ехать - ездить, идти - ходить, катить - катать, лезть - лазить, лететь - летать, нести - носить, нестись - носиться, плыть - плавать, ползти - ползать, тащить - таскать.

Rus Dilinin gramer yapısında hareket fiilleri önem açısından merkezi bir konumda olup gramer ve anlamsal bakımından da önemli içeriklere sahiptirler. T.A. Maysak'a göre hareket fiilleri gramer konularının en yaygın tarihi kaynaklarından birisidir (Maysak T.A. 2005:17).

Hareket fiillerinin her şeyden önce anlamsal birlik temeline dayanarak gramer içeriklerinin işlev ve özelliklerine göre kelime ve gramer yapıları bakımından özel bir grup oluşturduklarını söyleye biliriz. Hareket yapılarını dile yansıtan hareket fiilleri grubu, oldukça az sayıda fiilin bulunduğu, kelimenin tam anlamında kapalı bir gramer bileşimini oluşturmaktadır. Bu fiiller Rus dilinde kabul gören kullanım kurallarına uyar, ama aynı zamanda anlam ve gramer yapıları açısından kendilerine has bir takım kullanım özellikleriyle kullanılır.

Hareket fiilleri anlam yapılarında birtakım önemli yapısal bileşenler içermektedir. Bu yapısal bileşenleri incelediğimiz zaman cümle içerisinde kullanım durumlarına göre kısaca aşağıda belirteceğimiz şekilde ifade edilebilir:

1. Canlı (insan, hayvan v.b) veya cansız (taşıtlar, meteoroloji olayları v.b) olabilecek ve adı geçen hareket fiilini yerine getirecek olan varlık,
Örneğin:Aşağıda verdiğim cümlelerde fiil tektir ama bu fiili kullanan üç ayrı varlık bulunmaktadır.
Идѣт дождь - Yağmur yağıyor (gidiyor).
Идѣт человек - İnsan gidiyor.
Идѣт поезд - Tren gidiyor.
2. Bu varlığın bulunduğu ortam,
Örneği:Aşağıda verdiğim cümlelerde fiil yine tektir ama bu fiili ifa eden varlığın bulunduğu mekân farklı olabilir.
На улице идѣт дождь - Caddede yağmur yağıyor (gidiyor)
По улице идѣт человек - Sokakta insan gidiyor.
По рельсам идѣт поезд - Tren raylarda gidiyor.
3. Yerine getirilen hareketin pasif mi, aktif mi olması,
Örneğin: Aşağıda verdiğim cümlelerde söz konusu olan durum bahsi geçen hareketin ifa edilmiş şeklidir. Varlık bu hareketi ifa ederken bir çaba harcıyor mu, yoksa bu hareket herhangi bir çabaya ihtiyaç olmadan mı gerçekleşiyor?
Идѣт дождь - Yağmur yağıyor (gidiyor) - (Pasif yerine getirilen hareket)
Идѣт человек. İnsan gidiyor - (Aktif yerine getirilen hareket)
4. İfa edilen hareketin hızının belirtilme yöntemi,

Örneğin: Aşağıda verdiğim cümlelerde ifa edilen hareketin hızı farklı zarflar ile belirtilmiştir.

Сильно идёт дождь - Yağmur yoğun (hızlı) yağıyor (gidiyor)

Быстро идёт человек - İnsan hızlı gidiyor.

Tüm hareket fiilleri içerik bakımından, ağırlıklı bitmemiş zaman dilimine ait olup bir süreci belirtirler. *Вести* ve *водить* gibi fiiller arasında bitmişlik – bitmemişlik türü dışında farklı bir tür ilişkisi vardır. Bu tür farklılıklar hareketin nasıl gerçekleştirildiğine bağlı olarak ortaya çıkmaktadır. Hareket fiillerinin bazıları bir defalık tek yönlü gerçekleştirilen eylemleri kapsamaktadır. Bu tip fiillere (глаголы линейного движения) – yani “doğrusal-çizgisel hareket fiilleri (tek yönlü-tekdüze fiiller)” veya (некратные глаголы) – yani “tek yönlü-tekdüze fiiller” denilir. Diğer hareket fiilleri ise farklı yönle kesintisiz veya tek bir yöne belirli aralıklar ile yapılan eylemleri nitelemektedir. Bu tip fiillere (кратные глаголы) – yani “katlı (çok sayılı-çok yönlü fiiller)” denir. (Kalinina T.İ. 1983:104)

Ön ekli hareket fiillerinin yapı bakımından özel bir bölüm olarak ayrılması ve bu bölüm üzerinde ayrıca durulması gerekmektedir. Zira ön ekli hareket fiillerinin öğretiminde birkaç önemli özelliği göz ardı etmemek gerekmektedir:

1. Fiillerdeki bitmiş ve bitmemiş türün oluşum ve kullanım özellikleri;
2. İçerisinde ön ekli hareket fiilinin bulunduğu cümlenin yapısal özellikleri;
3. Hareket fiili seçimi sırasındaki iletişim durumunun ve konuşma konusunun özellikleri.

Sayıları oldukça fazla olan ön ekler ile kullanılan alan fiilleri bu alanda belirli bir yöne doğru olan hareketi ifade ederler. Bu fiiller bitmiş ve bitmemiş zaman dilimlerine sahiptirler ve tür çifti oluştururlar (*войти – входить, переплыть – переплывать, вынести – выносить*) vs. Hareket fiillerine eklenen ve alansal anlam içermeyen ön ekler ile bitmiş zamanın tek tür fiilleri oluşturulur. Bu tür fiiller zaman içerisindeki hareketi belirtir ve eylemin başlangıcını bildirir: (*пойти, поехать; забежать, заходить*) ve benzeri; bu fiiller hareketin zaman içerisindeki sınırlarını veya tekrar miktarını gösterirler, hareketin bir defalık oluşuna (*проходить*), yer değiştiren objelerin hareketlerinin kapsanması bakış açısı ile hareketleri nitelerler (*сходить*), hareketin sonucunu işaret ederler (*исходить, объездить*).

Ana dili Türkçe olan bir öğrenci Rusça hareket fiillerini öğrenirken bir taraftan dil siteminin zorlaşması yani Türkçede bir hareketin tanımı için tek bir fiil varken Rusçada aynı hareketin tanımı için iki farklı fiil grubu kullanılır: gitmek - *идти, ходить, ехать – ездить*. Diğer taraftan Rusçada bulunan bazı fiiller için Türkçe

karşılık olarak bir kaç fiil kullanılır: купаться - suya girmek, denize girmek, yıkanmak; banyo yapmak gibi durumlarla da söz konusu olmaktadır. Öğrencilerin hareket fiillerini öğrenimleri sırasında bir takım hatalar da görülmektedir. Türkçede Rusçaya göre hareket türünün ayrıntılı bildirilmeyişi de bu durumu karmaşık hale getirir. Örneğin Rusça cümlelerde идти – ехать fiillerinin kullanımı Türkçede tek fiil ile izah edilebilmektedir, örneğin (Ты идёшь на рынок? Ты едешь на рынок? - Sen pazara mı gidiyorsun?, Он пришёл из университета. Он приехал из университета. - O üniversiteden geldi).

Yabancı dil öğreniminde öğrencilerin öğrendikleri dilde bilgi sahibi olmalarını sağlayan, onların sözlü anlatım alanında kendilerini ifade edebilmelerini sağlayacak kelime ve gramer yapılarının edinmelerinde uygulamalı işlevsel dil bilgisinin önemli bir yeri olduğunun belirtmemiz gerekir.

Rus Dilinin yabancı dil olarak öğretilmesi; ders kitapları, görsel materyaller, sesli ve görüntülü dersler, eğitici bilgisayar programları, sözlükler, konuşma kılavuzları, edebi eserler, bu eserlerden uyarlanmış filmler ve internet siteleri sayesinde gerçekleştirilmektedir. Fakat bu eğitim materyalleri arasında ilk sırayı, öğrencilerin sözlü anlatım alanında kendilerini ifade edebilmelerini sağlayacak, kelime ve gramer yapılarının edinilmesinde uygulamalı dil bilgisini en iyi şekilde öğrenebilecekleri materyaller olan ders kitapları almaktadır.

Çalışmalarında Rus dilindeki hareket fiillerinin öğretilmesine önem gösteren ve bu konu üzerine çalışmalarıyla tanınan A.V.İsaçenko, S.M.Saykiyeva, B.L.İbragimova, L.B.Pastuhova, N.N.Cumatova, N.N.Sergeyeva, A.E.Matveyeva, V.V.Rozanova, Z.U. Blyagoz, A.İ.Averyanova gibi araştırmacıları; Rus dilinin ana dil olarak öğretilmesi alanında çalışmalar yapan uzmanlar arasında da L.S.Muravyeva, İ.İ.Gadalina, L.Z.Şakirova gibi uzmanları, Rus dilinin yabancı dil olarak öğretilmesi alanında çalışmalar yapan uzmanlar arasında ise S.P.İbrahimov, L.Z.Şakirova, M.T.Bekoyeva, A.T.Nurmanov, F.Y.Ahmadulina, N.K.Dimitriyev, G.İ.Rojkova, İ.M.Stepanova, A.A.Barannikova, A.İ.Neçayeva, L.S.Muravyeva, İ.M.Stepanova gibi uzmanları gösterebiliriz. Yabancı öğrencilere Rus dilindeki hareket fiillerinin öğretilmesi ile ilgili problemleri G.G.Gorodilova, L.P.Yudina, G.A.Bitehtina gibi araştırmacıların çalışmalarında oldukça derinden inceledikleri görülmektedir. Türk dil gruplarında yer alan hareket fiilleri alanında yapılan çalışmaların ise E.R.Tenişeva ve N.K.Dimitriyeva gibi araştırmacılara ait olduğunu görüyoruz. Fakat son yıllarda özellikle Rusya'da Rusça hareket fiillerini öğretimine yönelik bir dizi yeni eğitim materyali yayımlanmıştır. Bunların arasında L.S.Muravyeva "Rusçada hareket fiilleri" (2000) - Муравьева Л.С., "Глаголы движения в русском языке", (Русский Язык, 2000); S.A. Karpova "Hareket Fiilleri Yabancı Öğrenciler İçin Ders Kitabı"

(2008) - Карпова С.А., Расходчикова Л.Е., Сокольниковская Л.А., "Глаголы Движения Учебное Пособие Для Студентов-Иностранцев", (Одесса, 2008); V.Y.İvanova "Hareket Fiillerinin Tekrarlanma Sistemi ve İleriki Aşamalarda Hareket Fiillerinin Öğrenimi", (2010) - Иванова В.Я., "Система Повторения и Дальнейшего Изучения Глаголов Движения", (Санкт-Петербург, 2010); E.R.Laskaryeva "Sadece gramer" (2010) - Ласкарева Е. Р., "Чистая грамматика", (Златоуст, 2010); G.L.Skvortsova "Hatasız - Hareket Fiilleri", (2013) - Скворцова Г. Л., "Глаголы движения - без ошибок", (Русский язык, 2013) adlı ders kitaplarını gösterebiliriz. Türkiye’de “Rusça Hareket Fiilleri” konusunu anlatan az sayıda ders kitabı bulunmaktadır. Türkiye’de kullanılan eğitim materyalleri arasında, hareket fiillerinin anlatımı için hazırlanmış ve içerisinde çok sayıda pratik alıştırmaların bulunduğu L.S.Muravyeva’nın "Rusçada Hareket Fiilleri" (1998, Multilingual) adlı ders kitabı ile E.N.Demiriz’in "Konulara Göre Rusça KPDS Hazırlık Soruları Hareket Fiilleri", (Multilingual, 2004) adlı kitabı sayabiliriz. Bu da konunun ayrıntılı olarak aktarımında önemli bir eksiklik olarak görülmektedir.

3. Prensipler:

Rus dilinin yabancı dil olarak öğretilmesindeki ilke ve yöntemleri eğitim planı dâhilinde yabancı dilin eğitimi için öngörülen toplam ders saati ve bu konuya ayrılan haftalık ders saati toplamının dikkate alınması önemlidir. Öğretilen konunun, yani hareket fiilinin anlaşılmasındaki zorluk derecesine göre o konuya ayrılacak ders saati süresini önceden ayarlanmalıdır.

Türkiye'deki eğitim kurumlarında Rusçanın yabancı dil olarak öğretilme yöntemleri Rusçanın Rusya'da ana dil olarak öğretilme yöntemlerinden oldukça farklılık göstermektedir. Bu farklılıklar bu dili öğrenen öğrencilerin dile hâkim olma seviyelerinin yanında öğretim şartlarına, yöntemlerine, amaç ve içeriğine bağlıdır. Çünkü Rusçayı ana dili olarak kullanan öğrenciler bu dilde yeterli bilgi ve beceri sahibi olarak sadece Rusçanın kelime ve gramer yapısına yönelirken, Rusçayı yabancı dil olarak öğrenmeye başlayan öğrenciler ilk olarak bu dili gündelik ve eğitim hayatlarında sözlü ve yazılı olarak kullanabilmek için belli dil becerilerini edinmeye çalışmaktadırlar; ancak bu beceriler edinildikten sonra Rus dilinin gramer ve kelimesel özelliklerinin derinliklerine inmeye başlanılabilir. Bu yüzden Rusça hareket fiillerinin öğretimi sırasında daha önce geliştirilmiş ve günümüzde teknolojinin gelişmesi ile geliştirilmekte olan dil öğretim yöntemlerinden yararlanılmalıdır.

Rusça hareket fiillerinin öğretilmesi sırasında yabancı dil öğretiminde önemli bir yeri olan ve dili öğretilen ülke toplumunun tarihsel, kültürel ve dilsel gelişimleri hakkında bilgiler sunan destekleyici derslerin okutulması özel bir öneme sahiptir. Bu eğitim materyallerini özel bir öneme sahip olmasının sebebi; hareket fiilleri

öğretilirken sadece direk anlamlarının değil aynı zaman da yan anlamlarının da öğretilmesi gerektiğinden kaynaklanmaktadır. Deyimsel söyleyişlerin bir parçası olan hareket fiilleri ilave bilgi olarak görülebilir. Bu materyallerin konuşma sırasında kullanımı öğrencilerin o dilin mantığı, yan anlamlı kullanımı konularında görüşlerini genişletmektedir. Özel duygu ifadelerine, mecazlara, betimleme anlamlarına sahip olan deyimsel söyleyişler iletişimdeki konuşma becerilerini geliştirmeye katkı sağlar (Kapitonova T.İ. & Moskovin L.V 2006:71). Rus dilinin ulusal karakterini yansıtan deyimsel söyleyişler bir taraftan öğrencilerin kelime kapasitelerini arttırırken diğer taraftan Rusçanın doğru anlaşılmasını ve konuşma sırasında geçen kelimelerin anlamlarının tam kullanılmalarını sağlamaktadır.

Ana dili Türkçe olan öğrencilerin bulunduğu bir sınıfta Rusça hareket fiillerinin öğretilmesinde özellikle öğretimin ilk aşamalarında şüphesiz ki; iki dilin dilsel yapılarının kıyaslanması da gerekir. Rusça hareket fiillerinin öğretilmesi esnasında yapılan bu kıyaslama eğitim sürecinde oldukça etkili bir yöntemdir.

4.Yöntemler:

Türkiye’de Rusça hareket fiillerinin öğretilmesini destekleyen görsel video materyallerin kullanımı yok denecek düzeydedir. Bu yüzden hareket fiillerinin öğretimi esnasında kullanılabilecek video materyaller üzerinde çalışılması ve bu konuya yönelik materyallerin hazırlanmasının bir gereksinim olduğu düşünülebilir.

Bilindiği üzere hareket fiillerinin öğretiminde video materyallerin kullanılmasıyla ilgili A.K.Novikov, N.SPetrova’nın ve eğitim materyali olarak hazırlanan L.A.Tarakanova, N.N.Glebova, İ.O.Orehova, G.F.Jidkova, S.V.Molokov, G.M.Levina, E.Y.Nikolenko, E.Y.Prokhov, A.V.Golubeva gibi araştırmacıların teorik çalışmaları bulunmaktadır.

Bu ve buna benzer konularda araştırmalar yapan dil bilimciler tarafından, yabancı dil eğitimi sırasında uygulanan yöntemler içerisinde en etkin olarak görsel video materyalleri olduğu ve bu materyallerin öğrencilerin motivasyonuna olumlu etkide bulunacağını düşünüyoruz.

Bu tür video materyallerin kullanımı sırasında öğretmen sınıfın yöneticisi kimliğinden sıyrılarak, video materyaller ile yapılan çalışmalar esnasında öğrenciler için izlenen konuların daha iyi anlaşılmasında bilgi kaynağı ve danışman rolünü üstlenmektedir.

Derslerimizde kullanacağımız video materyaller herhangi bir konunun öğretilmesinde yardımcı ek materyal görevini görmektedir, bu yüzden aynı görevi

Rusça hareket fiillerinin ana dili Türkçe olan öğrencilerin bulunduğu sınıflarda öğretilmesi hususunda da aynı başarı ile kullanılabilceği söylenebilir. Hareket fiillerinin veya diğer gramer konularının öğretildiği video materyallerin kullanıldığı yabancı dil derslerinde öğrenciler, sadece görsel ve işitsel becerilerini değil aynı zamanda konuşma, yazma ve okuma gibi diğer dil becerilerini de geliştirirler. Yalnız bu becerilerin gelişiminde daha verimli bir sonuç alabilmek için bazı hususları göz önünde bulundurmanız gerekmektedir. Dikkat edilmesi gereken bu hususlar şunlardır:

1. Derslerde kullanılacak olan video materyallerin seçiminin temelden bağlı olduğu öğrencilerin öğrendikleri dildeki bilgi seviyelerine göre belirlenmesi;
2. Video materyallerin eğitim esnasında kullanımlarının aşamaları ve bu aşamalarda kullanılacak alıştırmalarla ev ödevlerinin belirlenmesi;
3. Çalışma türünün (bireysel, grup halinde, karma) belirlenmesi;
4. Öğretilecek olan konuya ayrılan ders saatinin belirlenmesi.

Yabancı dil eğitimi esnasında video materyallerin kullanılması hem Rusça hareket fiillerinin öğrenilmesinde hem de diğer herhangi bir konunun daha iyi anlaşılmasında öğrencilere geniş imkânlar tanımaktadır. Konuyla ilgili video materyallerinin hazırlanması ve bu materyallerin doğru yöntemler dâhilinde sunumu sonucunda ise aşağıda belirteceğimiz sonuçlara ulaşılmasının mümkün olacağını söyleyebiliriz:

1. Öğrenciler konuları esas alarak görsel olarak karşılarındaki şahıs ile iletişim kurabilme yeteneklerini geliştirir ve aynı zamanda ekranda gördükleri konularla ilgili tartışmalara rahatlıkla katılabilirler. Bu durum öğrencilerin monolog ve diyalog kurma yeteneklerini geliştirir;
2. Hafıza ve düşüncelerinde yer eden görsel materyaller sayesinde öğrenilen konuyu daha iyi anlayıp ihtiyaç anında daha hızlı kullanabilirler;
3. Sınıf genelinde Rus dilinin öğrenimine yönelik motivasyon artışı olmaktadır;
4. Öğrenciler arasında öğrenmekte oldukları Rus diline, kültürüne ve geleneklerine karşı ilgi artmaktadır.

Tüm bu katkılarına rağmen yabancı dil eğitiminde kullanılan video materyaller yardımcı materyal olarak önerilmekte olup hiçbir zaman tek başına öğretim yöntemi olarak görülmemektedir. Hareket fiillerinin öğretimi esnasında hemen hemen her hareket fiilinin çekimlerine ayrı ayrı önem gösterilmelidir. Bu fiillerin çekimleri öğrencilere doğru benimsetilmeli ve bu anlamda devamlı tekrarı sağlayacak olan alıştırmalar yapılmalıdır.

5.Sonuç:

Bu çalışmada ana dili Türkçe olan öğrencilere Rusçadaki hareket fiillerinin öğretilmesinde dikkate alınması gereken yöntem ve ilkeler tartışılmıştır. İleri sürülen görüşlerin Rusçanın yabancı dil olarak öğretildiği Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarındaki eğitimcilere, öğrencilerin ana dil yapılarını göz önünde bulundurarak eğitim-öğretim materyali hazırlamalarında yol gösterici bağlamda katkı sağlayacağı umut edilmektedir.

KAYNAKLAR

Аникина А.Б., Калинина И. К. Современный русский язык. Морфология: Пособие для студентов-иностранцев. М.:Высшая школа, 1983. 174 с.

Ахмадулина С.В. Изучение темы "Глаголы движения" в "Практическом курсе русского языка" для студентов национальных групп вузов (лингво-психологический аспект) // Третьи Вавиловские чтения "Социум в пред двери XXI века: Итоги пройденного пути, проблемы настоящего и контуры будущего" Йошкар-Ола: МарГУ, 1999. - Ч.І. - 0,3 п.л. (3-5 февраля 1999 г.).

Богданова О. Ю. ,Леонова С. А., Чертова В. Ф. Методика преподавания литературы. Учебник для студентов вузов, обучающихся педагогическим специальностям. Москва. Академ А. (1999).

Demiriz E.N. "Konulara Göre Rusça KPDS Hazırlık Soruları Hareket Fiilleri", Multilingual, İstanbul, (2004).

Капитонова Т.И. , Московин Л.В. Методика обучения, Санкт – Петербург «Златоуст» (2006).

Майсак Т.А. "Типология грамматикализация конструкций с глаголами движения и глаголами позиции" М.: Языки славянских культур, (2005. 480 с.).

Muravyeva L.S. "Rusça'da Hareket Fiilleri", Multilingual, İstanbul, (1998).

Пашкина Е. С. О глаголах группы «ходить» // Русская речь. 2008. №6.

Шведова Н.Ю. «Грамматика современного русского литературного языка» М., 1970.